

РИНОК ПРАЦІ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ В УМОВАХ ПОСИЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ВПЛИВУ НА СУБ'ЄКТІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ

© 2018 ГУСОНЬКА Д. М.

УДК 331.5.024.54

Гусонька Д. М. Ринок праці молодих спеціалістів в умовах посилення державного впливу на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України

Проаналізовано ключові аспекти зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) України в період з 2014 по 2017 рр. Визначено, що в цей період було необхідним посилення державного впливу на суб'єктів ЗЕД в Україні. Досліджено, як вплинуло посилення тиску з боку державних органів на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, та які наслідки це спричинило для соціальної сфери, зокрема, зайнятості населення, зайнятості молодих спеціалістів. Досліджено особливості ринку праці молоді, чинники, що впливають на стан ринку праці молоді, особливості працевлаштування молодих спеціалістів, структуру ринку праці молоді. Розглянуто основні проблеми молоді на ринку праці в Україні, підкреслено актуальність соціальної підтримки цієї категорії населення на ринку праці в рамках реалізації державної молодіжної політики України. Визначено необхідність оптимізації механізмів державного регулювання таким чином, щоб контролювати, але не перешкоджати діяльності суб'єктів ЗЕД.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, державні органи, молоді спеціалісти, зайнятість, державне регулювання, безробіття, трудові ресурси, суб'єкти ЗЕД.

Рис.: 5. Бібл.: 9.

Гусонька Дмитро Михайлович – аспірант, Вінницький національний аграрний університет (вул. Сонячна, 3, Вінниця, 21008, Україна)

E-mail: gusonkad@meta.ua

УДК 331.5.024.54

UDC 331.5.024.54

Гусонька Д. М. Рынок труда молодых специалистов в условиях усиления государственного влияния на субъектов внешнеэкономической деятельности Украины

Gusonka D. M. The Labor Market of Young Specialists in Conditions of Strengthening the State Influence on the Foreign Economic Activity Entities of Ukraine

Проанализированы ключевые аспекты внешнеэкономической деятельности (ВЭД) Украины в период с 2014 по 2017 гг. Определено, что в этот период было необходимо усиление государственного влияния на субъекты ВЭД в Украине. Исследовано, как повлияло усиление давления со стороны государственных органов на субъектов внешнеэкономической деятельности, и какие последствия это повлекло для социальной сферы, в частности, занятости населения, занятости молодых специалистов. Автором исследованы особенности рынка труда молодежи, факторы, влияющие на состояние рынка труда молодежи, особенности трудоустройства молодых специалистов, структура рынка труда молодежи. Рассмотрены основные проблемы молодежи на рынке труда в Украине, подчеркнута актуальность социальной поддержки данной категории населения на рынке труда в рамках реализации государственной молодежной политики Украины. Также определена необходимость оптимизации механизмов государственного регулирования таким образом, чтобы контролировать, но не препятствовать деятельности субъектов ВЭД.

The key aspects of the foreign economic activity (FEA) of Ukraine in the period from 2014 to 2017 are analyzed. It is determined that during this period is necessary to strengthen the State influence on the entities of FEA in Ukraine. It is researched how the increase of pressure on the part of the State bodies has influenced the entities of foreign economic activity and what consequences it caused for social sphere, in particular, employment of the population, employment of young specialists. The author researches features of the youth labor market, factors influencing the status of the youth labor market, peculiarities of employment of young specialists, structure of the youth labor market. The main problems of youth in the labor market in Ukraine are considered, the relevance of social support of this category of population in the labor market in the framework of implementation of the State youth policy of Ukraine is underlined. Also the necessity of optimization of mechanisms of State regulation in such a way as to control, but not to hinder activity of the entities of FEA, is determined.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, государственные органы, молодые специалисты, занятость, государственное регулирование, безработица, трудовые ресурсы, субъекты ВЭД.

Keywords: foreign economic activity, State bodies, young specialists, employment, State regulation, unemployment, labor resources, entities of FEA.

Рис.: 5. Библ.: 9.

Fig.: 5. Bibl.: 9.

Гусонька Дмитрий Михайлович – аспірант, Вінницький національний аграрний університет (вул. Сонячна, 3, Вінниця, 21008, Україна)

Gusonka Dmytro M. – Postgraduate Student, Vinnytsia National Agrarian University (3 Soniachna Str., Vinnytsia, 21008, Ukraine)

E-mail: gusonkad@meta.ua

E-mail: gusonkad@meta.ua

Зовнішньоекономічна діяльність будь-якої країни спрямована, в першу чергу, на розвиток своєї економіки шляхом регулювання економічних відносин із іншими країнами. Держава використовує ряд інструментів, які можна поділити на економічні й адміністративні, за допомогою яких здійснює вплив на суб'єкти ЗЕД. Для того щоб підвищити ефективність експорту й імпорту, держава змушена посилювати контроль за зовнішньоекономічною діяльністю усіх суб'єктів. Однією з умов ефективного державного управління ЗЕД вважається забезпечити повною мірою потреби внутрішнього ринку, а вже потім надлишок товарів може бути експортований на розсуд виробників.

У період з 2014 по 2017 роки в Україні спостерігався спад економічної активності по всій країні. По всіх регіонах країни прокотився шквал звільнень, скорочень працівників. Спостерігається значний спад виробництва, орієнтованого на експорт на російські ринки. Як виявилось, Україна не була готова до виходу на європейські ринки збуту (недосконала правова база, невідповідність європейським нормам і вимогам української продукції). Анексія Криму, захоплення промислово розвинутого регіону нашої країни, ці всі фактори спричинили величезну економічну кризу.

У ст. 380 ГК України зазначено, що основним завданням державного регулювання ЗЕД є захистити еко-

номічні інтереси України, права та законні інтереси всіх суб'єктів ЗЕД, створити рівні умови всім галузям підприємницької діяльності у сфері зовнішньоекономічних відносин і можливість використовувати суб'єктами ЗЕД власних прибутків та інвестицій, заохочувати конкуренцію та обмежувати монополізм суб'єктів господарювання у сфері ЗЕД.

Державні органи, що здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, це: Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Національний банк України, Центральний орган виконавчої влади з питань економічної політики, Державна митна служба України, Антимонопольний комітет України. Кожен із цих органів діяв у рамках своєї компетенції, відповідних законів, нормативних актів, інструкцій, тим самим посилюючи тиск держави на учасників ЗЕД. Національним банком України в період з травня 2014 р. по грудень 2016 р. було скорочено термін перебування валютних коштів за кордоном з 180 до 90 днів. Крім того, в більшості комерційних банків України за поданням Нацбанку було обмежено розмір переказу валюти за кордон до 50 тис. дол. США. Збільшено термін купівлі валюти до 10 днів, при тому, що гривні для купівлі валюти знімалися з рахунку платника в перший день. Через нестабільний курс валюти по закінченні цих 10 днів нерідко потрібно було доплачувати чималу суму гривень для купівлі тієї ж суми валюти. Це спричинило велику кількість невиконань договорів ЗЕД, що, своєю чергою, призводило до тотальних штрафів і перевірок суб'єктів ЗЕД державними органами [7].

Таким чином, посилення впливу державних органів на суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності України спричинило збільшення кількості безробітних. До того ж дуже багато українців були змушені полишити свої домівки, роботу, бізнес на сході України через військове вторгнення. Цей весь потік висококваліфікованих працівників із великим досвідом роботи вирушив на пошуки роботи.

Молодий спеціаліст після університету без практичного досвіду роботи не може конкурувати на ринку праці з фахівцем у тій самій сфері, але з досвідом роботи. Ніхто не каже, що людям, які з тих чи інших причин стали безробітними, не потрібно працювати та годувати сім'ю. Але молодим спеціалістам, яким ще тільки доведеться створювати сім'ю, купувати власне житло та робити перші кроки у дорослому житті, просто необхідна підтримка з боку держави. Забезпечення добре оплачуваною (не з мінімальною заробітною платою) роботою за фахом для молодих спеціалістів має бути першочерговим завданням для держави.

Актуальністю цього дослідження є необхідність розробки державної політики з розробки та реалізації нових заходів і програм у здійсненні молодіжної політики на всіх рівнях. Від того, наскільки повно й ефективно у межах цієї політики вирішуються проблеми й реалізуються потенційні можливості молоді, залежать темпи оптимізації соціальних та економічних умов життя як нинішнього, так і майбутніх поколінь.

Актуальність цієї теми зумовлює наявність великої кількості наукових праць. Так, ефективність державного регулювання ЗЕД розглядали Калетник Г., Кулицький С., Мазур А., Кубай О., аналізом ринку праці та дослідженням напрямів державного регулювання молодіжного ринку праці в Україні займалися Борищук А., Семенова К., Сичова В., Бондаренко Д.

Метою статті є дослідження ринку праці молодих спеціалістів в умовах посилення державного впливу на суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності України. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі наукові завдання: дослідити динаміку показників експорту й імпорту зовнішньоекономічної діяльності за декілька років; визначити, які фактори перешкоджають розвитку зовнішньоекономічної діяльності, яким чином посилення державного впливу на суб'єкти ЗЕД впливає на ринок праці молодих спеціалістів.

Регулювання ЗЕД в Україні здійснюється за допомогою системи засобів такого регулювання, а саме:

- ✦ законів України;
- ✦ передбачених в законах України актів тарифного та нетарифного регулювання, які видаються державними органами України в межах їх компетенції;
- ✦ економічних заходів оперативного регулювання (валютно-фінансового, кредитного й іншого) в межах законів України;
- ✦ рішень недержавних органів управління економікою, які приймаються за їх статутними документами в межах законів України;
- ✦ угод, що укладаються між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності і які не суперечать законам України [2].

Кожен громадянин України, який займається підприємницькою діяльністю, може бути суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до законодавства нашої країни громадяни інших країн та особи без громадянства також можуть бути учасниками зовнішньоекономічної діяльності, але за умови, що вони є дієздатні відповідно до законодавства України. Важливою умовою є той факт, що ці особи повинні проживати в нашій країні на постійній основі.

Обов'язковими учасниками зовнішньоекономічної діяльності України являються юридичні особи, які зареєстровані на території України; різного роду об'єднання, які не являються юридичною особою, але постійно перебувають на території України.

Сюди можна також віднести спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарювання, що зареєстровані в Україні.

Суб'єкти ЗЕД відповідно до законодавства України мають право на таку діяльність:

- ✦ експорт та імпорт товарів, капіталу та робочої сили;
- ✦ надавати ті чи інші послуги суб'єктам господарської діяльності інших країн: виробничі, логістичні, страхування, консультативні, брокерські,

- ✦ юридичні тощо, які не заборонено законодавством України;
- ✦ наукова (навчання та підготовка фахівців на контрактній основі);
- ✦ міжнародні операції на ринку цінних паперів відповідно до законодавства України;
- ✦ операції з розрахунків між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України та суб'єктами господарювання інших країн;
- ✦ реєстрація суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності України фінансових установ за межами країни;
- ✦ організація семінарів, конференцій, виставок, які проводяться на комерційній основі, за участі суб'єктів ЗЕД України;
- ✦ різного роду бартерні операції між суб'єктами ЗЕД України та суб'єктами господарської діяльності інших країн;

- ✦ операції оренди, лізингу між суб'єктами ЗЕД України та суб'єктами господарської діяльності інших країн;
- ✦ валютні операції, що здійснюються на валютних біржах.

Починаючи з 2014 р. зовнішньоторговельна політика України зазнала різких змін і потребувала швидко реагування з боку держави.

Слід наголосити, що на міжнародних ринках у 2014–2015 рр. спостерігалось зниження цін не лише на нафту і газ, а й на інші енергетичні та сировинні товари. Зокрема, йдеться про несприятливу кон'юнктуру світових цін на товари, що становлять основу українського експорту: руду (-50 % за 12 міс.), метали (-40 %), соняшникову олію (-37,8 %), зернові (-9 %) [5].

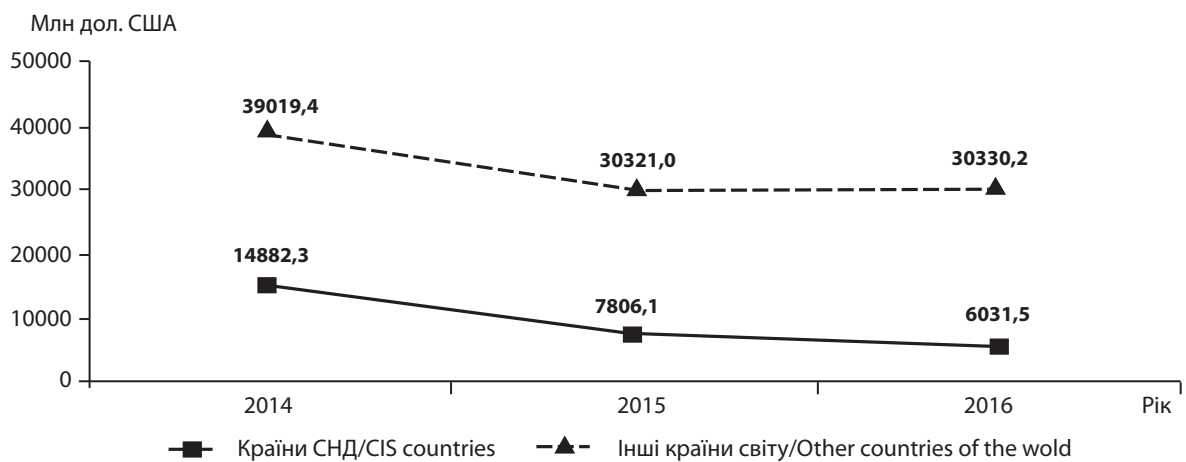

Рис. 1. Динаміка експорту товарів до країн СНД [3] (РФ)

З вищевведеної діаграми ми бачимо, як більше ніж удвічі зменшився експорт товарів до країн СНД та Російської Федерації зокрема.

На формування негативного сальдо вплинули окремі товарні групи: палива мінеральні, нафта та продукти її перегонки (-2196,8 млн дол.).

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали продукція агропромислового комплексу та харчової промисловості – 30,5 % від загального обсягу експорту,

чорні метали – 19,9 %, електричні та механічні машини – 14,7 %, мінеральні продукти – 10,8 % [3].

Отже, у структурі українського експорту переважають товари з низьким ступенем переробки. Через це продукція, що експортується з України, є дуже вразливою до змін у кон'юнктурі ринків інших країн. Це свідчить, що формування структури зовнішньоекономічної діяльності України відбувається за рахунок природно-географічних переваг.

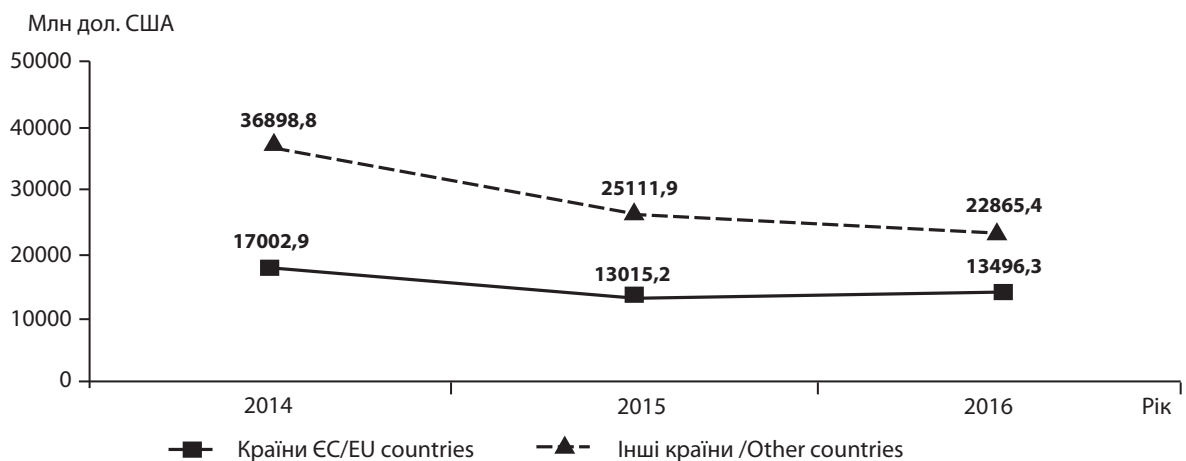

Рис. 2. Динаміка експорту товарів до країн ЄС

Для українського експорту важливим елементом є продаж чорних металів і продукції легкої та хімічної промисловості. Але через низьку якість цих товарів попит на них знижується, що загрожує втратою закордонних ринків збуту. Державі потрібно заохочувати закордонних інвесторів інвестувати у підприємства чорної металургії, машинобудування, хімічної та харчової промисловості.

Згідно з даними Державної служби статистики (Держстату) України за дев'ять місяців 2015 р. сукупна вартість експорту українських товарів і послуг порівняно з аналогічним періодом 2014 р. скоротилася на 30,6 %, у тому числі сукупна вартість експорту українських то-

варів зменшилася на 32,7 %, а сукупна вартість експорту українських послуг скоротилася на 21,1 %. В абсолютному обчисленні обсяги експорту товарів з України за січень – вересень 2015 р. становили 28 млрд 113,3 млн дол., а імпорту товарів в Україну – 27 млрд 376,3 млн дол. А сукупна вартість експорту послуг з боку України протягом зазначеного періоду становив 7 млрд 020,5 млн дол., тоді як вартість їх імпорту – 3 млрд 785,5 млн дол. [5].

З наступного графіка ми бачимо загальну тенденцію спаду імпорту на 30 % в період з 2014 по 2015 роки. В період з 2015 по 2016 роки спостерігається тенденція спаду імпорту з країн СНД (РФ) на 15 %, проте з іншими країнами світу ми бачимо зростання на 13 %.

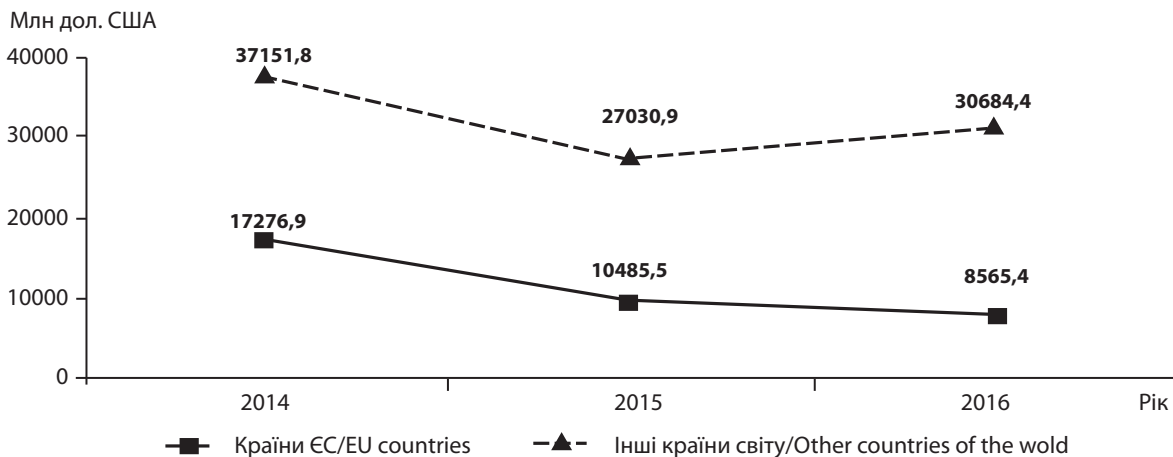

Рис. 3. Динаміка імпорту товарів із країн СНД [3]

З наступного графіку видно, що скоротився імпорту товарів з країн Євросоюзу з 2014 по 2015 роки на 27 %. Хоч і в наступному році тенденція покращилася, але показники все одно не досягли докризових результатів.

Сьогодні можна говорити про те, що Україна є експортером переважно сировинної групи товарів з низькою доданою вартістю. Держава має врегулювати цю ситуацію шляхом стимулювання суб'єктів ЗЕД експортувати продукцію з середньою та високою доданою вартістю, ввести квоти на експорт сировинної продукції

для подальшої її переробки на території України. Якщо буде необхідно, то потрібно знижувати ввізні мита на певні види імпортованої продукції, яка необхідна для переробки сировини.

Орієнтація на імпортозаміщення паливно-енергетичних ресурсів, що зменшить залежність від сировинного імпорту та маніпулятивного впливу країн-експортерів. За оцінками експертів Українського інституту майбутнього, для повного самозабезпечення України нафтою та нафтопродуктами необхідно близько 17 млрд дол. протягом 3–5 років.

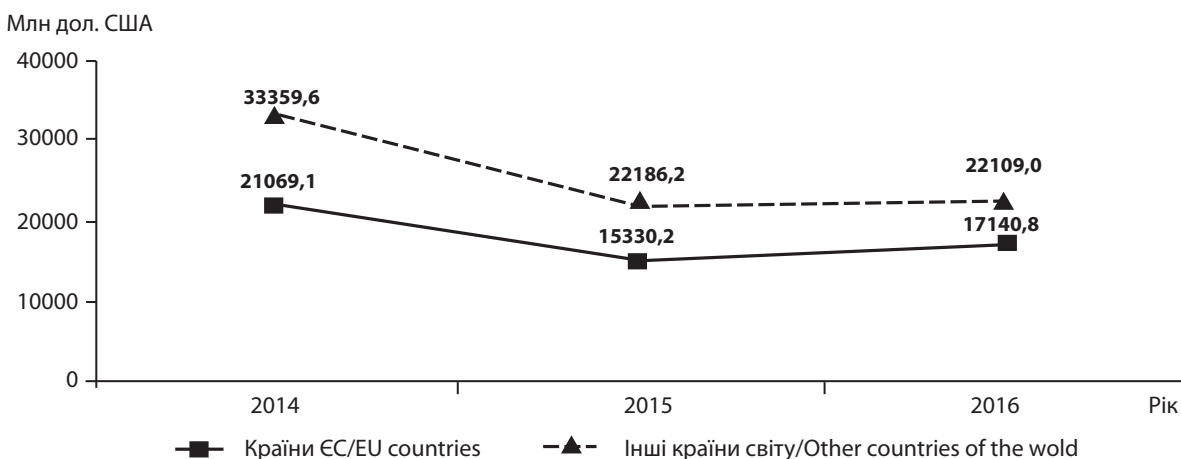

Рис. 4. Динаміка імпорту товарів з країн ЄС [3]

Будь-які спади в зовнішньоекономічній діяльності країни тягнуть за собою цілий ряд негативних наслідків для всіх галузей економіки та народного господарства. Така тривала економічна, політична та соціальна криза в нашій країні не могла не відбитися на такій чутливій до змін системі, як ринок праці.

Сьогодні такий механізм, як державна система працевлаштування для молодих фахівців, у нашій країні практично відсутній. Ця ситуація різко відрізняється від того, що відбувається за кордоном, в деяких розвинутих країнах поширений механізм заключення контрактів студентів із роботодавцями, які зацікавлені у відповідних фахівцях. Наприклад, відсоток працевлаштованих випускників ВНЗ протягом першого року у США складає близько 80 %, а у Японії він перевищує 90 %.

Фактори, що впливають на формування національного ринку праці: демографічна ситуація, наявність трудового потенціалу, густота населення, міграційні процеси та ін. На ринку праці спостерігається диференціація гарантій зайнятості та рівня оплати праці для працездатного населення залежно від професійної кваліфікації [4].

Головною причиною зростання безробіття стало падіння економіки та відповідне зниження фінансових

результатів діяльності підприємств. Частина компаній збанкрутіла, а деякі, щоб запобігти витратам, почали знижувати рівень своїх витрат та оптимізувати штат працівників. Ще одним фактором стало підвищення мінімальної заробітної плати до 3 200 грн. Це змусило підприємців, які не в змозі збільшити свій фонд оплати праці, перевести працівників на неповний робочий день або взагалі на неформальну зайнятість. Також підняття мінімальної заробітної плати вплинуло на діяльність малого бізнесу, що використовує спрощену систему оподаткування.

Для того щоб краще прослідкувати динаміку кількості безробітних в Україні (віком від 15 до 70 років), відобразимо дані на графіку.

Зрис. 5 видно, що до 2013 року кількість безробітних постійно знижувалась, а у 2014 році відбулося стрімке його підвищення. Потім у 2015 році кількість безробітних знову знизилась, але не досягнула значення 2013 року. Але це зниження не прослідковується у 2016 році, а навпаки, відбулося невелике підвищення чисельності безробітних. Отже, в Україні не відстежується чітка тенденція зміни чисельності безробітних [1].

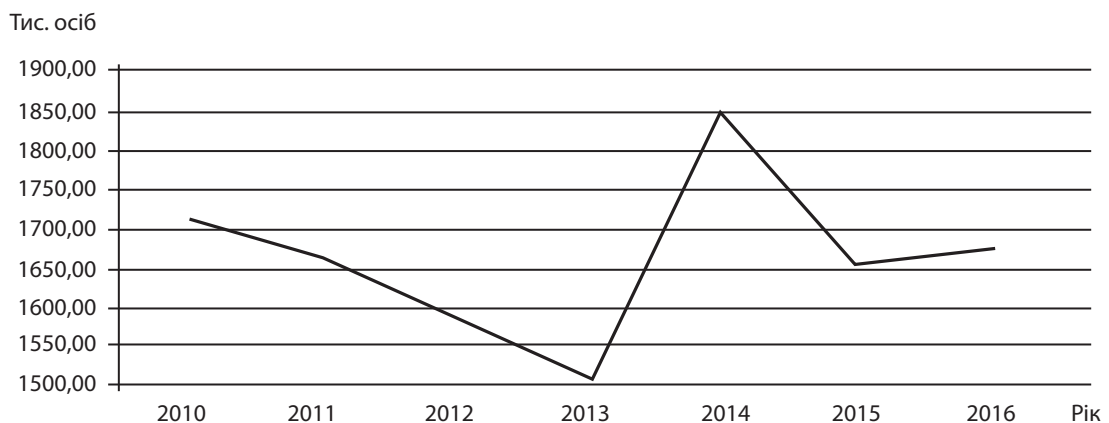

Рис. 5. Динаміка кількості безробітних у 2010–2016 рр.

Для того щоб знизити рівень безробіття серед молоді, держава повинна продемонструвати виважену політику щодо суб'єктів господарювання у сфері ЗЕД, це призведе до зменшення рівня бідності та безробіття. Ключовим елементом стабільного зростання національної економіки є зовнішньоекономічна діяльність у всіх її проявах, стимулювання якої призведе до зростання оплати праці в структурі реальних доходів населення.

Не менш важливим є створення відповідної правової бази для захисту всіх верств населення. Ринок праці молодих спеціалістів в Україні зараз переживає скрутні часи. Якщо держава зверне увагу на запропоновані заходи то за короткий період часу цю ситуацію на ринку праці України можна виправити.

Молодіжний сегмент праці становить значну частку загальнонаціонального ринку і є суттєвим резервом підвищення продуктивності та конкурентоспроможності праці. Ринок праці молоді функціонує під впливом багатьох чинників, які можна розділити на окремі групи:

- ✦ політичні (внутрішньополітична та зовнішньополітична ситуація, спрямованість політичного курсу уряду);

- ✦ економічні (загальна макроекономічна ситуація, стабільність або нестабільність економічного розвитку, економічний курс уряду);
- ✦ правові (наявність нормативно-законодавчого забезпечення сфери трудових відносин і соціального захисту, практика їх регулювання);
- ✦ професійно-освітні (можливість отримання та якості освіти і професійної підготовки, умови, характер, оплата й охорона праці) тощо [8].

Про наявність недоліків у наявному механізмі державного впливу на процеси працевлаштування молоді свідчить те, що особи у віці 15 до 24 років (які в 2014 р. становили майже 25,6 % економічного населення у працездатному віці) більше за інші вікові групи потерпають через відсутність роботи.

Як бачимо, відносно новою рисою розвитку українського ринку праці протягом останнього десятиріччя є доволі значна активізація молоді у пошуках роботи. Це свідчить про певну трансформацію психології українців на ринку праці, їх більш реалістичне ставлення

до роботи та націленість на кар'єрне зростання. Причому у I півріччі 2017 р. рівень безробіття серед молоді у віці до 25 років в Україні скоротився до 17,8 % проти 23,1 % у I півріччі 2016 р. До речі, у Євросоюзі в цей же період рівень безробіття серед молоді у віці до 25 років – з 18,7 % до 16,9 %. Як бачимо, нині рівень безробіття серед молоді в Україні близький до середньоєвропейського. Однак все одно він майже у двічі вищий, ніж загальний рівень безробіття в Україні. І це є значною соціально-економічною проблемою нашої держави [6].

Для подолання проблеми безробіття серед молоді державі потрібно створити умови економічної та соціальної стабільності. Ця категорія населення, як ніяка інша, потребує захисту з боку державних органів у вигляді запровадження спеціальних державних програм і заходів для покращення ситуації на ринку праці. Що стосується суб'єктів господарювання, то держава має їх стимулювати надавати роботу молодим фахівцям у вигляді пільгового оподаткування тощо. В інтересах держави створити потрібну кількість установ, інститутів, які допомагатимуть у питаннях працевлаштування молодим спеціалістам. Важливим є питання формування актуального державного замовлення для вузів, збільшуючи кількість місць для затребуваних професій на ринку праці та вводячи мораторії на державне замовлення по спеціальностях, якими перенасичений ринок робочої сили.

ВИСНОВКИ

Ефективність зовнішньоекономічної діяльності є вкрай важливою для ринку праці країни, та проблеми, пов'язані з нею, потрібно вирішувати та ліквідувати негайно. Лише злагоджена та врівноважена система регулювання може забезпечити для України сталий і прогресивний розвиток у ЗЕД.

Молодь, яка вступає на ринок праці, має значно гірші параметри конкурентоспроможності порівняно з працівниками старших вікових поколінь, оскільки не володіє досвідом практичної роботи і ще не здобула високого професіоналізму. Тому в конкурентній боротьбі за робочі місця вона має гірші шанси на працевлаштування. Велика частка молоді, яка не витримала конкурентної боротьби з представниками старших вікових поколінь, виштовхується на нерегульований ринок праці. Серед молоді досить поширеною є тіньова зайнятість, що не сприяє нормальному розвитку робочої сили молоді.

Для того щоб отримати достатній рівень зайнятості молоді, насамперед потрібно звернути увагу на конкурентоздатність вакансій, заснувати тісні зв'язки між роботодавцями та молодими спеціалістами. З боку держави необхідно забезпечити фінансовою підтримкою інноваційну діяльність в цьому напрямку, удосконалювати законодавчу базу, розробляти та використовувати інноваційні методи та технології для створення спеціалізованих On-line платформ, метою яких є спростити й убезпечити пошук роботи для молодих спеціалістів. Важливими також повинні стати механізми убезпечення та страхування молоді при пошуку роботи, функціонування яких повинна забезпечити держава.

Потрібно розробити механізми, які допоможуть пристосуватися молодим спеціалістам до сучасних умов національної економіки. Дуже важлива підтримка державних органів для людей, які вперши вийшли на ринок праці в умовах євроінтеграції та глобалізації національної економіки та викликів для усього національного господарства у вигляді російської агресії. Таким чином потрібно якнайшвидше адаптувати сферу зайнятості молодих фахівців до постійних викликів сьогодення.

Беручи до уваги те, який вплив зовнішньоекономічна діяльність здійснює на економіку, зокрема на соціально-трудова відносини в Україні, ЗЕД має стати пріоритетним напрямом реформування державної політики. Посилення контролю за суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в процесі євроінтеграції та глобалізації є важливою умовою ефективного функціонування усіх сфер національного господарства. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Борищук А. О., Семенова К. Д.** Аналіз рівня безробіття в Україні. *Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень*. 2017. Вип. 3. Ч. 1 С. 29–34.
2. Зовнішньоекономічна діяльність в Україні: державне регулювання // Освіта.ua. URL: <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/management/13942>
3. Зовнішня торгівля України : стат. зб. // Державна служба статистики України. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm
4. **Калетнік Г. М., Мазур А. Г., Кубай О. Г.** Державне регулювання економіки : навч. посіб. Київ : Хай-Тек Прес, 2011. 427 с.
5. **Кулицький С.** Питання трансформації української зовнішньої торгівлі на сучасному етапі. *Україна: події, факти, коментарі*. 2015. № 23. С. 49–59. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr23.pdf>
6. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні. *Україна: події, факти, коментарі*. 2017. № 21. С. 56–69. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr21.pdf>
7. Платіжний баланс і зовнішній борг України 2013/2014 рік : щоквартал. аналіт. стат. вид. Національного банку України // Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=7471977>
8. **Сичова В. В., Бондаренко Д. П.** Напрями державного регулювання молодіжного ринку праці в Україні: проблеми та зміни в методах здійснення. *Теорія та практика державного управління*. 2016. № 2 (53). С. 1–8.
9. Створення сприятливого середовища для забезпечення зайнятості молоді // Інформаційно-ресурсний портал для молоді. URL: http://molodistua.org/international_policy/priorities/employment/?pid=3745

Науковий керівник – Польова О. Л.,
доктор економічних наук, доцент,
Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)

REFERENCES

- Boryshchuk, A. O., and Semenova, K. D. "Analiz rivnia bezrobittia v Ukraini" [Analysis of the unemployment rate in Ukraine]. *Statystyka - instrument sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen* vol. 1, no. 3 (2017): 29-34.
- Kaletnik, H. M., Mazur, A. H., and Kubai, O. H. *Derzhavne rehulivannia ekonomiky* [State regulation of Economy]. Kyiv: Khai-Tek Pres, 2011.

Kulytskyi, S. "Problemy rozvytku rynku pratsi v Ukraini" [Problems of Labor Market Development in Ukraine]. *Ukraina: podii, fakty, komentari*. 2017. <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr21.pdf>

Kulytskyi, S. "Pytannia transformatsii ukrainskoi zovnishnyoi torhivli na suchasnomu etapi" [The question of the transformation of Ukrainian foreign trade at the present stage]. *Ukraina: podii, fakty, komentari*. 2015. <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr23.pdf>

"Platizhnyi balans i zovnishnii borh Ukrainy 2013/2014 rik" [Balance of Payments and External Debt of Ukraine 2013/2014 year]. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy. <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=7471977>

"Stvorennia spriyatlyvoho seredovyscha dlia zabezpechennia zainiatosti molodi" [Creating a supportive environment for youth employment]. *Informatsiino-resursnyi portal dlia*

molodi. http://molodistua.org/international_policy/priorities/employment/?pid=3745

Sychova, V. V., and Bondarenko, D. P. "Napriamy derzhavnoho rehuliuвання molodizhnoho rynku pratsi v Ukraini: problemy ta zminy v metodakh zdiisnennia" [Areas of state regulation of the youth labor market in Ukraine: problems and changes in methods of implementation]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, no. 2 (53) (2016): 1-8.

"Zovnishnia torhivlia Ukrainy" [Foreign Trade of Ukraine]. *Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy*. https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ10_u.htm

"Zovnishnyoekonomichna diialnist v Ukraini: derzhavne rehuliuвання" [Foreign Economic Activity in Ukraine: State Regulation]. *Osvita.ua*. <http://ru.osvita.ua/vnz/reports/management/13942>

UDC 658.5

IMPROVING THE MANAGEMENT OF INTERNATIONAL SUPPLY CHAINS ON THE BASIS OF LOGISTICS

© 2018 PYSMAK V. O.

UDC 658.5

Pysmak V. O. Improving the Management of International Supply Chains on the Basis of Logistics

The theoretical bases of supply chain management with the use of the logistics conception are considered. A separate emphasis is given to exploring the essence of the concept of «supply chain management», a semantic analysis of the concept is provided. The conceptual difference between the concepts of «logistics» and of «supply chain management» is substantiated. The specificity of supply chain management at the international level is researched. The basic models of supply chain management are considered, their main advantages and disadvantages are allocated. A scheme of the organization and management of supply chains is presented, which allows to integrate the main business processes and improve the quality of the logistics chain course. The implementation of logistics management of supply chains with the use of the category management methods is proposed. The problems above the marked subjects, requiring theoretical and methodical decision, are allocated.

Keywords: logistics, supply chain, international activity, synergistic effect, logistics conception.

Fig.: 1. **Tbl.:** 1. **Bibl.:** 12.

Pysmak Viktoriia O. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Economics, Organization and Planning of Enterprise Activities, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: Vicky-st1@rambler.ru

УДК 658.5

Письмак В. О. Удосконалення управління міжнародними ланцюгами поставок на основі логістичної концепції

Розглянуто теоретичні засади здійснення управління ланцюгами поставок у міжнародному сполученні із застосуванням логістичної концепції. Особливу увагу приділено дослідженню сутності поняття «управління ланцюгами поставок», проведено семантичний аналіз поняття. Обґрунтовано концептуальну різницю понять «логістика» й «управління ланцюгами поставок». Досліджено специфіку управління ланцюгами поставок на міжнародному рівні. Розглянуто основні моделі управління ланцюгами поставок, виділено їх основні переваги та недоліки. Наведено схему процесу організації та управління ланцюгами поставок, що дає змогу більш повно інтегрувати основні бізнес-процеси та підвищити якість проходження логістичного ланцюгу. Запропоновано здійснення логістичного управління ланцюгами поставок із застосуванням методів категорійного менеджменту. Виділено проблеми вищезокресленої тематики, що потребують теоретичного та методичного вирішення.

Ключові слова: логістика, ланцюг поставок, міжнародна діяльність, синергетичний ефект, логістична концепція.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 12.

Письмак Вікторія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра економіки, організації та планування діяльності підприємства, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: Vicky-st1@rambler.ru

УДК 658.5

Письмак В. А. Совершенствование управления международными цепями поставок предприятий на основе логистики

Рассмотрены теоретические основы осуществления управления цепями поставок с использованием логистической концепции. Отдельный акцент уделен исследованию сущности понятия «управление цепями поставок», проведен семантический анализ понятия. Обоснована концептуальная разница понятий «логистика» и «управление цепями поставок». Исследована специфика управления цепями поставок на международном уровне. Рассмотрены основные модели управления цепями поставок, выделены их основные преимущества и недостатки. Представлена схема процесса организации и управления цепями поставок, что позволяет интегрировать основные бизнес-процессы и повысить качество прохождения логистической цепи. Предложено осуществление логистического управления цепочками поставок с применением методов категорийного менеджмента. Выделены проблемы выше обозначенной тематики, требующие теоретического и методического решения.

Ключевые слова: логистика, цепь поставок, международная деятельность, синергетический эффект, логистическая концепция.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 12.

Письмак Виктория Александровна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра экономики, организации и планирования деятельности предприятия, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: Vicky-st1@rambler.ru